

Livsmestring og helse

Fra starten av barnehageåret jobbet vi mye med tilhørighet og samhørighet på gruppen. Humor og gøyale leker gjorde det lettere for barna å være seg selv og leve seg inn i leken. Gjennom hele året jobber vi systematisk med å bygge og styrke gode relasjoner mellom barna. Vi jobber for at barna skal både føle seg verdifulle og lære å inkludere. I kontakt med hverandre erfarer og lærer barna å kjenne seg selv og andre. Gjennom å være med på felles aktiviteter og lek øver barna på sosiale regler som blant annet å gi plass, dele, vente på tur eller vise empati over for hverandre. For å styrke barnas vennskap fikk barna uttrykke følelsene sine gjennom å tegne om det. Tegningene med barnas tanker ble hengt opp på veggen sånn at vi kunne lese det mange ganger.

Vi hadde fine turer til Gaupeplassen. Gaupene syntes det er kjempespennende å bruke ekte snekkerverktøy der. Det skapte gode samtaler i et felleskap om et felles mål. Vi jobbet med flere eventyr som f.eks. «Gullhår og de tre bjørnene» eller «Eventyret om de fem potetene». Barna var med å fortelle eventyr selv, brukte konkrete og dramatiserte det.

I brannvernuken fikk vi besøk av Brannbamsen Bjørnis og en brannbil. Barna fikk glede av å danse og synge «Her kommer Bjørnis» sammen med bamsen. Etterpå fikk vi se nærmere på brannbilen og alt utstyret. Det gjorde inntrykk på barna og ga noen felles samtale- og lekereferanser.

Vi har hatt mange fine turer i nærområdet vårt. Barna fikk være med på en demokratisk avgjørelse og medvirke til hverdagen sin når vi laget ukeplanene. I tillegg til de vanlige turstedene våre har vi gått turer til «Sæteren Gård». I en ganske utfordrende hinderløype der viste barna gode motoriske ferdigheter og vilje til å klare det. Det ga dem mestringsglede. For å styrke vennskapsbånd i gruppen hadde vi lagt til rette for felles aktiviteter. Blant annet lekte vi "kosesisten" på tur. Leken handler om når man blir tatt så må man få en klem for å bli fri igjen. Gaupene forsto fort reglene og hadde det gøy sammen.

I november hadde vi ekstrarfokus på matelek i naturen. Sammen med barna forsket vi og hadde forskjellige mateleker og oppgaver på tur. Blant annet laget vi en vekt med hjelp av et tau og en pinne. Hovedoppgaven var å finne et midtpunkt på pinnen sånn at vekten var helt lik på begge ender av pinnen. Barna ble så inspirert av forsøket at de ville finne midtpunktet med bestikk under måltidet, med leker ute og kroppen sin når de balanserte.

For å bli bedre kjent med seg selv og forstå andre startet vi med tema om følelser. Vi snakket om det og satt ord på følelsene i hverdagssituasjoner, reflekterte rundt det og laget tegninger. Barna vist stor interesse for følelsen «urettferdig». For å få bedre ordforståelse og gi en visuellstøtte lekte vi om det i samlingsstund. I første omgang fikk at alle barna like mange brikker hver. I neste omgang ble brikkene delt slik at et barn fikk alle. Vi reflekterte om hva ble rettferdig eller urettferdig og hvorfor. Vi har også hatt intervjuer med barna. Det ble stilt spørsmål blant annet om hva som får deg til å være glad når du er i barnehagen, hva liker du å gjøre i bhg., har du en venn/venner og videre. Dette ga en viktig informasjon og mulighet til å kartlegge om barnas trivsel ut ifra barnas ståsted.

Vi har hatt besøk av «Askeladden friteater» på slutten av november. Med fine julesanger og en morsom forestilling som ble spilt ute på tunet til barnehagen. I desember i tillegg til juleverksted og alt moro hadde vi blant annet en tur til Haslum kirke og adventsamling der. Det skapte mye glede om samhørighet slik at barna hadde egne opplevelser og felles samtalereferanser som delte mellom. For å forsterke det hengte vi bildene fra de fine øyeblikkene barna hadde på tur på veggen i trappen.

Vi fikk kjenne på den første snøen. Det var mye glede og latter. Barna akte, prøvde snøbrettet og sto på ski. De prøvde og lærte forskjellige teknikker med å se på hverandre. Gjennom barnekultur som er

kjempeviktig for barna lærer barna av hverandre på en helt spesiell måte. Det å kjenne at man er inkludert og en del av felleskapet styrker barnas psykiskhelse og skaper positivt klima i gruppen.

TETT PÅ

Detter er vårt andre år som vi jobber systematisk med TETT PÅ. I år har vi fokus på «Psykisk helse og barn i sårbare livssituasjoner». Gjennom TETT PÅ får personalet kompetanse på hvordan vi skal møte og ivareta alle barna, barn i sårbare situasjoner. Det kan blant annet være at man er ny i barnehagen, konflikter mellom barn eller at barna ikke får være med i leken. Eller sårbare livssituasjoner som f.eks. dødsfall i familien, skilsmisse, vold i nære relasjoner eller sårbarheter i barna som har nedsatt funksjonsevne. Vi bruker kvalitetsdimensjonene aktivt sammen med barna og i planlegging. Hver måned har vi veiledning med refleksjoner rundt en praksisfortelling som vi voksne har skrevet. Vi voksne på gruppen ble også observert av sertifiserte CLASS- observatører fra egen barnehage. Hver voksen ble observert i 15.min. på hvordan vi trekker inn kvalitetsdimensjonene i samspill og læring med barna. Som vi fikk tilbakemeldinger på, slik at vi kan høyne vår kvalitet på vårt arbeid i samspill med barna.

Veien videre: Vi har startet å jobbe med følelser, det vil vi fortsette med. Vi skal fordype oss i et nytt tema om kroppen. Vi starter med å se på oss selv. Vi vil studere hvilken farge vi har på øynene eller håret, hvorfor? Hva de forskjellige kroppsdeler heter? Barna får tegne seg selv. Vi skal gå gjennom boken «Kroppen min eier jeg» som har fine forklaringer om hva er forskjellen på en guttekropp og jentekropp og at vi kan sette grenser for kroppen vår.

Bærekraftig fremtid

Årets tema i barnehagen er «Bærekraftig fremtid». Sammen med barna vil vi leke oss naturkloke, slik at vi kan bidra til en bærekraftig fremtid som tar vare på jordkloden vår.

Vi startet med «Grønnuke i barnehagen» for å markere årets tema. Vi har hatt ekstra fokus på miljøtiltak i barnehagen, som for eksempel kildesortering og plukke søppel på tur. Barna har hatt mange oppdrag som Naturvakter, så de hadde full oversikt hvordan skal man oppfølge seg når man opplever og bruker naturen. Vi har satt ord på følelsene våre når vi ser søppel i naturen og snakket om hvilke konsekvenser det kan gjøre. I barnehagen hadde vi sorteringsleker. Vi sorterte søppel og lærte noe nytt med å se på struktur, form, størrelser, antall og farger og hva som kan gjenbrukes.

Barna fikk bruke sine kunstneriske egenskaper og fantasi når de laget bilder av det vi ville kastede i søppelkassen. Det ble også arrangert sykkeldag i arboretet. Barna tokk med sykler hjemmefra og delte med de som ikke hadde det. Det skapte mye glede, engasjement og ga barna finne øyeblikk som de husker godt fortsatt. Målet var å markere at sykkel er et morsomt fremkomstmiddel som sparer miljø og fremmer helse.

Stadig vekk har vi hatt noen tilfeller av salamander som kommer seg ned trappen til kjellerdøren til barnehagen, men klarer ikke å komme opp igjen. Salamandere er en av truede arter og ligger i rødlisten i Norge. Så vi Naturvaktene hadde noen oppdrag til å redde de salamandrene med å hente de tilbake til Øverlandsdammen.

På gruppen har vi startet med et gjenbruksprosjekt med å samle på smoothiekorker. De skal vi bruke for å lage en lang lenke for å markere barnehagens grense fra skogens side. Vi engasjerte også de andre barnegruppene til å spare på korkene. Stolte Gauper har vært en tur hos Harene og hentet en del korker. Det var veldig stas, og barna kjente på mestringen. Barna viser engasjement over for prosjektet og er ivrige til å spare på korkene hjemme også.

Grønnsakshagen

Helt fra starten av barnehageåret har vår økologiske grønnsakshage vært et populært tursted. I grønnsakshagen jobber vi tverrfaglig. Barna får erfaringer og kunnskap om småkryp, vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for bærekraftig fremtid. Barna får førstehåndserfaring ved bruk av sansene i hagen og naturen generelt. Gjennom arbeidet med hagen trekker vi inn alle fagområder. Barna var med å stelle hagen, med å vanne, luke og lage jord i kompostkassen.

Det var rikelig med grønnsaker i hagen i år. Barna fikk blant annet smake på en ny agurksort «sitronagurk» som vi fikk noen stiklinger fra Øverland Andelslandbruk. Det var gøy for barna å plukke og spise både store og små gulrøtter i forskjellige farger når de var på tur der. Barna fikk kose seg med selvdyrket mat der og da og vi brukte grønnsakene til å lage mat i «matuke» i barnehagen.

Veien videre: Barna viste stor interesse for å ta være på naturen, det vil vi fortsette med. I februar måned starter vi å så tomater inne. Vi lager selvvaningssystem for grønnsaker og følger hele prosessen fra frø til en fullvokstplante, som etter hvert vil bli flyttet til drivhuset i grønnsakshagen.

